

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/156/2004

ZAUFANIE DO POLITYKÓW WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 października 2003 roku

- Największym zaufaniem Polaków niezmiennie cieszy się urzędujący prezydent. Trzeci miesiąc z rzędu notowania Aleksandra Kwaśniewskiego utrzymują się jednak na relatywnie niższym poziomie - obecnie ufa mu niespełna dwie trzecie ogółu ankietowanych (63%). Podobnie jak przed miesiącem drugie i trzecie miejsce w tym rankingu zajmują liderzy PiS - Lech i Jarosław Kaczyńscy (odpowiednio: 50% i 48% deklaracji zaufania). Nieco mniej osób ufa Bronisławowi Geremkowi (45%) oraz Józefowi Oleksu (44%). Na kolejnych pozycjach w rankingu zaufania znajdują się Donald Tusk (42%) i Jan Rokita (40%).
- Nieufność badanych najczęściej budzą Andrzej Lepper (50%) oraz Leszek Balcerowicz (49%). Do ścisłej czołówki polityków, którzy - zdaniem ankietowanych - najmniej zasługują na zaufanie, zaliczają się także Jerzy Hausner (42%) oraz premier Marek Belka (39%). Z nieufnością sporej części Polaków niezmiennie spotykają się również Roman Giertych (35%), Krzysztof Janik (34%), Włodzimierz Cimoszewicz (33%) oraz - niewiele rzadziej - Józef Oleksy i Roman Jagieliński (po 31% deklaracji nieufności).
- Po dość przychylnych ocenach w sierpniu, wrzesień okazał się niekorzystny dla polityków - przyniósł pogorszenie się notowań sporej ich części, żaden z przedstawicieli sceny politycznej nie zyskał na zaufaniu społecznym. Stosunkowo najbardziej pogorszyły się oceny premiera Marka Belki (6-punktowy spadek zaufania i 7-punktowy wzrost nieufności). Wyraźnie stracili w opinii ankietowanych Jan Rokita i Bronisław Geremek (spadek zaufania odpowiednio o 8 i 7 punktów oraz wzrost nieufności po 3 punkty). Gorsze od sierpniowych są także obecne notowania Donalda Tuska (spadek zaufania i wzrost nieufności po 5 punktów), Jarosława Kaczyńskiego (6-punktowy spadek zaufania i 4-punktowy wzrost nieufności), Lecha Kaczyńskiego (spadek zaufania o 4 punkty i wzrost nieufności o 6 punktów) oraz Romana Giertycha (5-punktowy spadek zaufania i 2-punktowy wzrost nieufności).

Po wakacyjnym okresie spowolnienia życia politycznego, kiedy także w dyskursie publicznym tematy i postaci polityczne pojawiają się rzadziej, powrót do rzeczywistości politycznej we wrześniu¹ okazał się niezbyt korzystny dla klasy politycznej. W notowaniach polityków odnotowaliśmy głównie pogorszenie ocen.

ZAUFIANIE I NIEUFIANIE

Największym zaufaniem Polaków niezmiennie cieszy się urzędujący prezydent. Wrześniowe notowania Aleksandra Kwaśniewskiego nie zaliczają się jednak do najlepszych. Trzeci miesiąc z rzędu zaufanie do prezydenta utrzymuje się na relatywnie niskim - jak na jego dotychczasowe wyniki - poziomie. Obecnie Aleksandrowi Kwaśniewskiemu ufa niespełna dwie trzecie ogółu ankietowanych (63% - o 2 punkty mniej niż w sierpniu). Porównywalne oceny prezydent miał ostatnio ponad siedem lat temu (w marcu 1997 roku), wówczas jednak spadek jego notowań miał charakter incydentalny - było to jedynie chwilowe załamanie lepszych na ogół ocen.

Podobnie jak przed miesiącem we wrześniowym rankingu zaufania drugie i trzecie miejsce zajmują liderzy PiS - Lech i Jarosław Kaczyńscy. Według własnych deklaracji ufa im odpowiednio 50% i 48% ankietowanych. Na czwartej pozycji - z nieco gorszym wynikiem - plasuje się Bronisław Geremek (45% deklaracji zaufania). Minimalnie mniej osób ufa marszałkowi Sejmu Józefowi Oleksu (44%). Kolejne miejsca w rankingu polityków najczęściej obdarzanych zaufaniem społecznym zajmują liderzy PO: Donald Tusk (42%) i Jan Rokita (40%). Zaufaniem ponad jednej trzeciej badanych cieszą się także: Marek Borowski (37%), Marek Belka oraz Włodzimierz Cimoszewicz (po 35%). Pierwszą dziesiątkę polityków najczęściej wzbudzających zaufanie zamyka w tym miesiącu Andrzej Lepper, któremu ufa co trzeci ankietowany (33%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (172) zrealizowano w dniach 3-6 września 2004 roku na liczącej 969 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1. Stosunek do polityków we wrześniu 2004

Politycy	Zaufanie		Niefuność		Obojętność	Nieznajomość
	IX '04	zmiana od VIII '04	IX '04	zmiana od VIII '04		
	w procentach					
A. Kwaśniewski	63	-2	23	2	10	0
L. Kaczyński	50	-4	24	6	16	3
J. Kaczyński	48	-6	23	4	17	4
B. Geremek	45	-7	22	3	16	9
J. Oleksy	44	-2	31	2	15	3
D. Tusk	42	-5	20	5	17	15
J. Rokita	40	-8	29	3	16	7
M. Borowski	37	-3	22	0	16	16
W. Cimoszewicz	35	-2	33	4	16	6
M. Belka	35	-6	39	7	15	2
A. Lepper	33	0	50	0	11	1
J. Wojciechowski	30	-3	10	1	16	36
W. Pawlak	29	1	27	-1	25	10
L. Balcerowicz	28	-3	49	3	13	3
J. Szmajdziński	25	-3	22	1	22	21
L. Pastusiak	23	0	16	-1	18	34
J. Hausner	23	-1	42	2	15	12
K. Janik	22	2	34	-1	20	16
R. Giertych	20	-5	35	2	14	24
W. Frasyniuk	18	1	19	1	16	39
L. Kieres	15	*	5	*	8	67
I. Jaruga-Nowacka	13	-1	16	0	11	53
R. Jagieliński	10	-1	31	1	16	35
M. Kotlinowski	4	*	5	*	7	81

Pominięto „trudno powiedzieć”

* W sierpniu brak pomiaru

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2003										2004							
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach																	
L. Balcerowicz	22	24	22	28	24	25	23	23	20	29	23	26	26	30	30	27	31	28
M. Belka	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	28	34	34	32	41	35
M. Borowski	40	37	34	40	42	41	37	40	37	42	41	43	44	47	45	37	40	37
W. Cimoszewicz	31	30	32	36	-	-	35	34	35	41	36	40	40	46	42	35	37	35
W. Frasyniuk	19	17	15	19	19	20	16	17	17	16	18	21	16	18	22	16	17	18
B. Geremek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52	45
R. Giertych	14	14	12	16	16	15	16	19	16	18	20	25	21	21	25	22	25	20
J. Hausner	21	21	19	30	29	29	23	23	25	25	25	22	21	25	25	20	24	23
R. Jagieliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	13	12	10	12	12	11	10
K. Janik	25	23	25	25	26	27	24	22	22	26	26	26	23	28	26	22	20	22
I. Jaruga-Nowacka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	12	11	14	13
J. Kaczyński	48	38	43	47	38	41	42	41	37	43	43	45	42	47	49	48	54	48
L. Kaczyński	-	40	45	47	39	42	42	43	38	44	44	44	45	49	49	49	54	50
L. Kieres	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
M. Kotlinowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
A. Kwaśniewski	72	77	74	78	79	79	80	74	73	73	73	68	67	71	68	64	65	63
A. Lepper	37	39	39	42	38	34	38	42	41	45	45	53	41	42	40	38	33	33
J. Oleksy	-	36	36	43	41	41	44	42	40	45	46	44	44	48	46	41	46	44
L. Pastusiak	21	20	20	21	23	24	23	22	20	25	24	22	21	22	22	21	23	23
W. Pawlak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	29
J. Rokita	38	36	-	45	44	49	48	51	45	53	48	50	44	48	48	44	48	40
J. Szmajdziński	19	21	22	21	25	26	24	27	21	25	23	20	22	27	27	22	28	25
D. Tusk	35	40	39	40	38	41	36	42	41	47	44	44	42	44	47	41	47	42
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	27	28	29	32	36	28	33	30

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2003										2004							
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach																	
L. Balcerowicz	54	52	52	48	54	51	53	52	54	50	54	52	48	46	49	49	46	49
M. Belka	-	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	33	27	36	34	32	39
M. Borowski	18	20	22	18	19	19	20	20	20	20	20	18	21	17	17	23	22	22
W. Cimoszewicz	35	32	32	32	-	-	28	35	31	30	30	31	30	27	27	30	29	33
W. Frasyniuk	20	18	17	18	19	18	17	21	19	17	15	15	18	14	12	14	18	19
B. Geremek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	22
R. Giertych	33	31	30	30	31	31	30	33	31	28	29	27	30	29	29	32	33	35
J. Hausner	18	17	16	14	14	17	25	36	39	37	43	53	53	42	43	43	40	42
R. Jagieliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	33	30	28	29	28	30	31
K. Janik	25	23	17	20	24	22	27	31	30	29	26	34	36	30	33	32	35	34
I. Jaruga-Nowacka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	9	10	16	16
J. Kaczyński	22	29	22	23	28	27	24	25	28	26	25	25	26	20	21	21	19	23
L. Kaczyński	-	27	22	22	27	27	24	24	29	26	25	24	24	19	21	20	18	24
L. Kieres	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
M. Kotlinowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
A. Kwaśniewski	15	12	12	14	10	10	10	14	15	16	15	19	17	15	17	20	21	23
A. Lepper	44	42	42	42	43	47	45	41	42	38	36	30	44	41	43	44	50	50
J. Oleksy	-	30	29	24	27	29	25	30	28	25	27	30	28	24	26	30	29	31
L. Pastusiak	16	18	14	14	14	14	12	16	15	14	13	15	17	11	11	14	17	16
W. Pawlak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	27
J. Rokita	25	24	-	24	24	22	20	20	25	21	22	24	28	24	24	25	26	29
J. Szmajdziński	19	16	15	16	17	17	18	19	21	20	15	20	21	18	18	20	21	22
D. Tusk	17	16	15	16	16	16	16	17	16	14	14	19	17	16	15	16	15	20
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	7	9	7	8	8	9	10

Od sierpnia tylko w niewielkim stopniu zmieniła się także lista polityków najczęściej budzących nieufność badanych. Tak jak przed miesiącem na czele tego rankingu jest Andrzej Lepper, któremu nie ufa połowa Polaków (50%). Niemal równie często nieufność ankietowanych budzi Leszek Balcerowicz (49%). Do grona polityków, którzy - zdaniem respondentów - najmniej zasługują na zaufanie, zalicza się także Jerzy Hausner (42%). Prawie dwie piąte badanych (39%) nie ufa również premierowi Markowi Belce. Z nieufnością sporej części Polaków spotykają się także lider LPR Roman Giertych (35%), szef SLD Krzysztof Janik (34%), minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz (33%) oraz - nieco rzadziej - Józef Oleksy i Roman Jagieliński (po 31% deklaracji nieufności).

We wrześniu wraz z rozpoczęciem nowego sezonu politycznego osłabło odnotowane miesiąc wcześniej przychylne nastawienie do klasy politycznej. Po sierpniowej poprawie notowań wrzesień przyniósł wzrost krytycyzmu i pogorszenie się ocen znacznej części polityków. Stosunkowo najbardziej pogorszyły się oceny premiera Marka Belki. Zaufanie do niego zmalało o 6 punktów, zarazem bardzo wyraźnie (o 7 punktów) wzrosła grupa badanych deklarujących w stosunku do niego nieufność. Obecnie w społecznym wizerunku szefa rządu oceny negatywne przeważają nad pozytywnymi. Są to najgorsze notowania Marka Belki od czasu objęcia przez niego urzędu premiera. W porównaniu z sierpniem wyraźnie stracili w opinii badanych także Jan Rokita i Bronisław Geremek (spadek zaufania odpowiednio: o 8 i 7 punktów oraz wzrost nieufności po 3 punkty). Po odnotowanej w ubiegłym miesiącu poprawie ocen, znacząco pogorszyły się również notowania Donalda Tuska, Lecha i Jarosława Kaczyńskich oraz Romana Giertycha. Zaufanie do lidera PO zmalało o 5 punktów i o tyle samo punktów zwiększyła się grupa badanych, którzy mu nie ufają. Równie znacząco stracił w ocenie badanych Jarosław Kaczyński (6-punktowy spadek zaufania i 4-punktowy wzrost nieufności). W nieco mniejszym stopniu (o 4 punkty) zmalało zaufanie do prezydenta Warszawy Lecha Kaczyńskiego, jednak wyraźnie (o 6 punktów) przybyło badanych deklarujących w stosunku do niego nieufność. Dość znaczny okazał się też spadek zaufania do Romana Giertycha, któremu ufa obecnie o 5 punktów mniej respondentów niż w sierpniu. Zmianie tej nie towarzyszy jednak istotny wzrost nieufności do tego polityka. Do grona przedstawicieli sceny politycznej, którzy w porównaniu z sierpniem

stracili w ocenie ankietowanych, choć już tylko nieznacznie, zaliczają się ponadto: Włodzimierz Cimoszewicz (spadek zaufania o 2 punkty i wzrost nieufności o 4 punkty), Leszek Balcerowicz (3-punktowy spadek zaufania i 3-punktowy wzrost nieufności) oraz Marek Borowski, Jerzy Szmajdziński i Janusz Wojciechowski (spadek zaufania po 3 punkty).

W porównaniu z notowaniami z ubiegłego miesiąca żaden z polityków nie zyskał na zaufaniu społecznym.

We wrześniu po raz pierwszy na naszej liście zamieściliśmy nazwisko szefa IPN. Wskazania ankietowanych świadczą, że Leon Kieres jest osobą mało znaną szerokiej publiczności. Jego nazwisko nie mówi ponad dwóm trzecim badanych (67%). Osoby rozpoznające Leona Kieresa oceniają go jednak pozytywnie - w opiniach o nim zaufanie (15%) wyraźnie przeważa nad nieufnością (5%).

Jeszcze mniej znaną postacią jest nominalny szef LPR Marek Kotlinowski, również po raz pierwszy uwzględniony w naszym wrześniowym badaniu. Jego nazwisko nie mówi ponad czterem piątym respondentów (81%). W ocenie wąskiej grupy badanych, którzy go identyfikują, jest on natomiast politykiem dość kontrowersyjnym - równie często spotyka się z zaufaniem, co z nieufnością (odpowiednio: 4% i 5%).

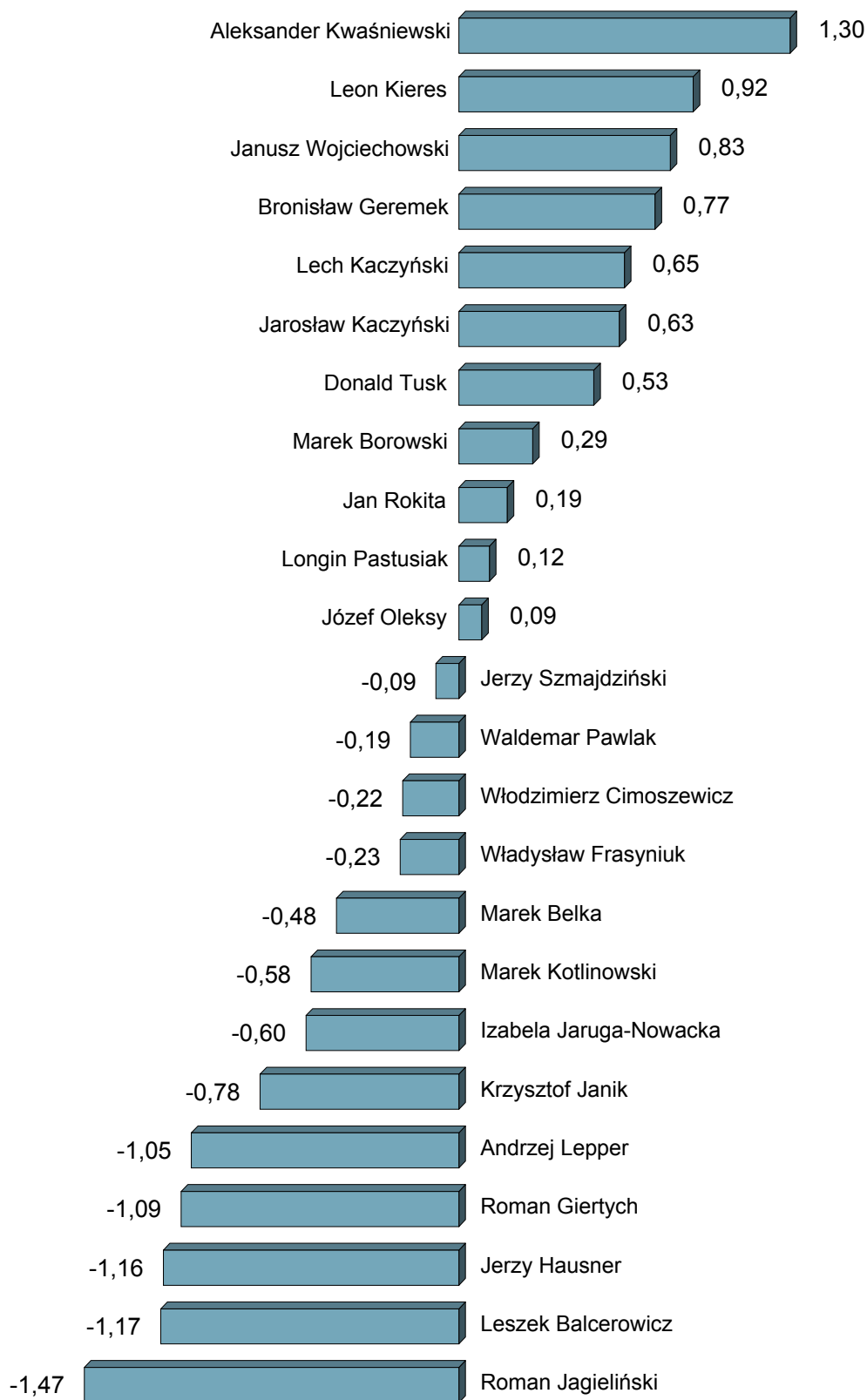
ŚREDNIE OCEN

W naszym badaniu respondenci oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0) lub nieufność (od -1 do -5) do poszczególnych polityków, a także stopień ich nieznaności. Dane te odnosiły się do ogółu badanych. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień respondentów do poszczególnych polityków przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbieranym politykiem, o czym świadczy wartość średniej ocen (1,30), wciąż pozostaje prezydent Aleksander Kwaśniewski. Na drugim miejscu tego rankingu plasuje się szef IPN Leon Kieres (0,92). Trzecie miejsce przypadło w tym miesiącu Januszowi Wojciechowskiemu (0,83). Kolejne pozycje zajmują Bronisław Geremek (0,77), Lech i Jarosław Kaczyńscy (0,65 i 0,63) oraz Donald Tusk (0,53) - politycy zdecydowanie lepiej znani, cieszący się znacznym zaufaniem społecznym, ale też i bardziej kontrowersyjni, dość często budzący również nieufność części respondentów. Do polityków, którzy uzyskali dodatnią średnią ocen, świadczą o przewadze (choć już raczej niewielkiej) pozytywnych nastawień, zaliczają się jeszcze: Marek Borowski (0,29), Jan Rokita (0,19), Longin Pastusiak (0,12) oraz Józef Oleksy (0,09). W społecznym odbiorze pozostałych uwzględnionych w naszym badaniu przedstawicieli sceny politycznej przeważają oceny negatywne.

Na podstawie średnich ocen można stwierdzić, że stosunkowo najgorzej odbieranym politykiem jest Roman Jagieliński (-1,47). Negatywne nastawienie zdecydowanie dominuje także w ocenie Leszka Balcerowicza (-1,17) oraz Jerzego Hausnera (-1,16). Do grona bardzo negatywnie odbieranych przedstawicieli sceny politycznej zaliczają się również Roman Giertych (-1,09) oraz Andrzej Lepper (-1,05). Trochę wyższą średnią, niemniej także świadczą o dużej przewadze ocen negatywnych, mają Krzysztof Janik (-0,78), Izabela Jaruga-Nowacka (-0,60) oraz Marek Kotlinowski (-0,58). Negatywne nastawienie dość wyraźnie dominuje też w społecznym odbiorze premiera Marka Belki (-0,48).

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW WE WRZEŚNIU 2004

Wrzesień okazał się dość niekorzystny dla polityków. Z porównania obecnych średnich ocen z uzyskanymi w ubiegłym miesiącu wynika, że żaden z polityków nie zyskał znacząco w opinii badanych, a notowania sporej ich części, w tym przede wszystkim stosunkowo najbardziej popularnych przedstawicieli sceny politycznej, są obecnie wyraźnie gorsze niż w sierpniu.

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	VIII 2004	IX 2004	Różnica
Longin Pastusiak	-0,05	0,12	0,17
Krzysztof Janik	-0,88	-0,78	0,10
Władysław Frasyniuk	-0,28	-0,23	0,05
Waldemar Pawlak	-0,21	-0,19	0,02
Jerzy Szmajdziński	-0,04	-0,09	-0,05
Izabela Jaruga-Nowacka	-0,50	-0,60	-0,10
Jerzy Hausner	-1,05	-1,16	-0,11
Roman Jagieliński	-1,36	-1,47	-0,11
Andrzej Lepper	-0,94	-1,05	-0,11
Marek Borowski	0,42	0,29	-0,13
Józef Oleksy	0,22	0,09	-0,13
Aleksander Kwaśniewski	1,46	1,30	-0,16
Janusz Wojciechowski	1,02	0,83	-0,19
Leszek Balcerowicz	-0,94	-1,17	-0,23
Włodzimierz Cimoszewicz	0,01	-0,22	-0,23
Jarosław Kaczyński	0,94	0,63	-0,31 *
Bronisław Geremek	1,11	0,77	-0,34 *
Jan Rokita	0,54	0,19	-0,35 *
Lech Kaczyński	1,01	0,65	-0,36 *
Donald Tusk	0,89	0,53	-0,36 *
Marek Belka	0,02	-0,48	-0,50 *
Roman Giertych	-0,59	-1,09	-0,50 *

Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

Stosunkowo najbardziej w opinii badanych stracili premier Marek Belka oraz Roman Giertych (różnica średnich po -0,50 punktu). Odnotowane wyżej niekorzystne zmiany w poziomie zaufania i nieufności istotnie zaważyły także na całościowych ocenach Donalda Tuska i Lecha Kaczyńskiego (spadek wartości średniej po 0,36). Niemal w takim samym

stopniu pogorszył się wizerunek Jana Rokity (różnica średnich -0,35), Bronisława Geremka (-0,34) oraz Jarosława Kaczyńskiego (-0,31).

★

★

★

Wrzesień nie przyniósł wielkich zmian w rankingu popularności polityków. Niezmiennie największym zaufaniem Polaków cieszy się prezydent Aleksander Kwaśniewski, choć jego obecne notowania nie należą do najwyższych. Kolejne miejsca zajmują Lech i Jarosław Kaczyńscy, Bronisław Geremek, Józef Oleksy, Donald Tusk oraz Jan Rokita, którym ufa co najmniej dwie piąte społeczeństwa. Natomiast do polityków najczęściej budzących nieufność Polaków należą Andrzej Lepper, Leszek Balcerowicz, Jerzy Hausner oraz premier Marek Belka.

Wrzesień okazał się niekorzystny dla polityków - żaden z umieszczonych na naszej liście nie zyskał znacząco w ocenie badanych, a notowania sporej ich części, w tym najbardziej popularnych przedstawicieli sceny politycznej, są wyraźnie gorsze niż w sierpniu. Stosunkowo najbardziej w opinii badanych stracił szef rządu. Obecne notowania Marka Belki są najgorsze od czasu objęcia przez niego urzędu premiera.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do **Marka Belki**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	15	35	2	9	968
Płeć						
Mężczyźni	38	15	41	1	5	461
Kobiety	40	15	31	2	13	507
Wiek						
18-24 lat	37	21	31	2	8	146
25-34	42	20	32	2	4	174
35-44	36	13	39	0	12	163
45-54	47	14	34	0	6	197
55-64	34	6	45	2	14	113
65 lat i więcej	35	14	34	4	13	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	38	16	30	3	13	357
Miasto do 20 tys.	38	11	41	0	10	121
20-100 tys.	38	17	37	2	7	186
101-500 tys.	37	14	42	1	5	187
501 tys.i więcej mieszk.	45	16	33	0	6	117
Wykształcenie						
Podstawowe	39	16	26	4	14	277
Zasadnicze zawodowe	46	15	27	1	10	247
Średnie	36	15	43	1	5	338
Wyższe	32	10	52	0	6	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	30	7	56	0	7	64
Prac.umysł.niż.szczebła	39	9	47	0	5	71
Pracownicy fiz.- umysł.	43	13	31	3	11	95
Robotnicy wykwalifikowani	40	20	34	0	6	81
Robotnicy niewykwalifik.	49	11	35	0	5	39
Rolnicy	34	12	40	2	13	51
Pracujący na własny rach.	44	17	32	0	7	37
Bierni zawodowo						
Renciści	42	15	23	4	16	106
Emeryci	33	13	41	3	11	192
Uczniowie i studenci	39	21	34	1	5	71
Bezrobotni	44	19	28	2	7	113
Gospodynie domowe i inni	39	23	26	0	12	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	44	8	43	0	5	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	40	11	37	2	10	73
sekt. pryw. poza rolnict.	37	18	37	1	8	180
prywatnym gosp. rolnym	35	11	41	2	11	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	40	19	31	1	9	131
301-500	41	18	35	1	6	187
501-900	39	16	35	2	8	219
901-1200	51	8	37	1	2	78
Powyżej 1200 zł	33	10	49	0	8	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	46	15	25	3	11	267
Średnie	39	16	35	1	9	454
Dobre	31	14	47	1	7	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	35	15	29	4	16	56
Raz w tygodniu	39	15	35	1	10	490
1-2 razy w miesiącu	41	9	36	2	11	139
Kilka razy w roku	38	18	37	1	6	179
W ogóle nie uczestniczy	42	17	36	1	4	105
Poglądy polityczne						
Lewica	21	14	59	0	6	173
Centrum	41	16	39	0	4	285
Prawica	47	12	36	1	4	222
Trudno powiedzieć	41	17	17	5	21	288

Tabela 2. Stosunek do **Romana Giertycha**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	14	20	24	7	968
Płeć						
Mężczyźni	40	14	23	19	5	461
Kobiety	31	13	18	29	9	507
Wiek						
18-24 lat	30	15	9	37	8	146
25-34	37	18	12	27	6	174
35-44	37	18	19	18	8	163
45-54	39	13	24	19	5	197
55-64	43	8	25	19	5	113
65 lat i więcej	28	8	30	25	9	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	23	10	24	31	11	357
Miasto do 20 tys.	35	10	23	22	10	121
20-100 tys.	48	15	13	21	4	186
101-500 tys.	40	18	19	20	3	187
501 tys.i więcej mieszk.	46	17	20	15	2	117
Wykształcenie						
Podstawowe	26	9	21	34	10	277
Zasadnicze zawodowe	27	14	20	30	9	247
Średnie	43	18	19	16	5	338
Wyższe	56	11	25	7	1	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	55	13	23	8	1	64
Prac.umysł.niż.szczebła	51	19	10	16	3	71
Pracownicy fiz.- umysł.	22	25	18	24	11	95
Robotnicy wykwalifikowani	41	21	15	22	1	81
Robotnicy niewykwalifik.	33	21	21	19	6	39
Rolnicy	21	6	28	29	16	51
Pracujący na własny rach.	61	11	15	10	2	37
Bierni zawodowo						
Renciści	21	8	21	36	14	106
Emeryci	38	8	30	19	6	192
Uczniowie i studenci	41	13	9	35	2	71
Bezrobotni	32	11	20	30	7	113
Gospodynie domowe i inni	24	13	17	35	12	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	47	16	21	15	1	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	38	27	12	21	2	73
sekt. pryw. poza rolnict.	39	20	15	19	7	180
prywatnym gosp. rolnym	24	6	29	28	14	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	25	12	17	39	7	131
301-500	36	17	20	24	4	187
501-900	33	18	24	17	7	219
901-1200	45	12	24	16	3	78
Powyżej 1200 zł	53	10	29	7	1	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	29	12	21	29	8	267
Średnie	34	16	20	24	7	454
Dobre	45	11	20	18	6	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	19	17	27	27	10	56
Raz w tygodniu	30	12	26	24	8	490
1-2 razy w miesiącu	32	15	15	30	8	139
Kilka razy w roku	41	19	13	23	5	179
W ogóle nie uczestniczy	64	7	10	18	2	105
Poglady polityczne						
Lewica	66	5	13	14	1	173
Centrum	34	22	19	21	4	285
Prawica	29	15	40	13	4	222
Trudno powiedzieć	24	9	10	41	16	288

Tabela 3. Stosunek do **Jarosława Kaczyńskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	17	48	4	9	968
Płeć						
Mężczyźni	22	16	54	3	6	461
Kobiety	24	18	43	4	11	507
Wiek						
18-24 lat	19	18	46	6	11	146
25-34	22	22	48	3	5	174
35-44	22	15	52	1	10	163
45-54	29	17	46	2	7	197
55-64	19	14	51	3	13	113
65 lat i więcej	23	12	48	7	9	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	19	18	48	5	11	357
Miasto do 20 tys.	20	11	52	6	11	121
20-100 tys.	30	19	43	1	6	186
101-500 tys.	26	16	50	3	5	187
501 tys.i więcej mieszk.	20	16	51	4	9	117
Wykształcenie						
Podstawowe	27	14	38	8	13	277
Zasadnicze zawodowe	23	17	48	2	10	247
Średnie	19	18	55	2	6	338
Wyższe	24	19	53	1	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	23	18	53	2	4	64
Prac.umysł.niż.szczebła	27	20	49	0	4	71
Pracownicy fiz.- umysł.	22	17	46	5	10	95
Robotnicy wykwalifikowani	29	14	46	0	12	81
Robotnicy niewykwalifik.	33	16	46	6	0	39
Rolnicy	20	15	46	5	14	51
Pracujący na własny rach.	16	16	57	0	11	37
Bierni zawodowo						
Renciści	24	17	41	8	11	106
Emeryci	21	13	53	5	8	192
Uczniowie i studenci	18	21	50	6	6	71
Bezrobotni	21	22	45	2	9	113
Gospodynie domowe i inni	26	12	49	0	14	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	24	17	51	3	4	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	26	15	49	1	8	73
sekt. pryw. poza rolnict.	26	17	45	2	10	180
prywatnym gosp. rolnym	19	17	47	4	12	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	23	20	45	4	8	131
301-500	26	16	50	3	5	187
501-900	21	17	52	3	7	219
901-1200	27	16	52	3	2	78
Powyżej 1200 zł	19	17	55	1	8	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	16	45	7	9	267
Średnie	23	17	48	3	9	454
Dobre	21	17	52	2	8	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	12	49	7	10	56
Raz w tygodniu	19	16	52	3	10	490
1-2 razy w miesiącu	21	19	49	4	7	139
Kilka razy w roku	26	18	45	3	8	179
W ogóle nie uczestniczy	38	16	36	4	7	105
Poglady polityczne						
Lewica	33	17	47	0	3	173
Centrum	27	21	46	2	3	285
Prawica	10	9	73	2	6	222
Trudno powiedzieć	22	18	32	8	20	288

Tabela 4. Stosunek do **Lecha Kaczyńskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	16	50	3	7	967
Płeć						
Mężczyźni	24	16	53	3	4	461
Kobiety	23	17	47	3	10	506
Wiek						
18-24 lat	16	21	50	5	8	146
25-34	25	19	49	1	6	174
35-44	23	17	50	2	8	163
45-54	29	15	49	1	5	196
55-64	20	15	52	3	10	113
65 lat i więcej	24	11	50	7	7	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	20	18	48	4	10	357
Miasto do 20 tys.	21	12	54	6	7	121
20-100 tys.	31	17	44	2	6	186
101-500 tys.	25	17	52	2	3	187
501 tys.i więcej mieszk.	23	12	57	2	6	117
Wykształcenie						
Podstawowe	28	15	39	7	11	277
Zasadnicze zawodowe	22	17	50	2	8	246
Średnie	19	19	56	1	5	338
Wyższe	28	11	59	1	2	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	27	11	58	2	1	64
Prac.umysł.niż.szczebła	27	26	42	2	3	71
Pracownicy fiz.- umysł.	21	18	47	4	10	95
Robotnicy wykwalifikowani	28	16	49	0	6	81
Robotnicy niewykwalifik.	33	21	41	6	0	39
Rolnicy	24	14	45	2	15	51
Pracujący na własny rach.	19	14	57	0	11	37
Bierni zawodowo						
Renciści	25	16	43	7	9	106
Emeryci	21	12	55	5	7	192
Uczniowie i studenci	16	22	52	4	6	71
Bezrobotni	23	15	54	0	8	113
Gospodynie domowe i inni	23	21	47	0	10	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	25	14	55	3	3	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	27	21	46	1	5	73
sekt. pryw. poza rolnict.	27	18	44	2	8	180
prywatnym gosp. rolnym	23	16	46	2	13	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	24	19	49	3	5	131
301-500	25	17	50	2	5	187
501-900	23	16	52	3	6	219
901-1200	28	14	54	2	2	78
Powyżej 1200 zł	22	13	60	0	4	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	26	17	45	5	8	266
Średnie	23	17	51	2	7	454
Dobre	22	15	54	3	6	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	12	50	7	8	56
Raz w tygodniu	19	16	55	2	8	490
1-2 razy w miesiącu	22	19	46	6	7	139
Kilka razy w roku	27	19	46	3	5	179
W ogóle nie uczestniczy	40	13	38	3	6	104
Poglądy polityczne						
Lewica	36	15	47	1	1	173
Centrum	28	21	46	1	3	284
Prawica	10	8	78	0	4	222
Trudno powiedzieć	22	19	33	8	17	288

Tabela 5. Stosunek do **Jana Rokity**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	29	16	40	7	8	968
Płeć						
Mężczyźni	32	16	43	4	5	461
Kobiety	26	17	38	9	10	507
Wiek						
18-24 lat	23	22	41	8	6	146
25-34	30	20	40	4	5	174
35-44	30	13	46	3	9	163
45-54	29	20	41	2	8	197
55-64	35	10	37	6	11	113
65 lat i więcej	28	12	34	16	10	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	29	18	33	10	10	357
Miasto do 20 tys.	23	13	45	6	13	121
20-100 tys.	35	16	41	3	4	186
101-500 tys.	30	16	43	5	5	187
501 tys.i więcej mieszk.	26	15	49	4	6	117
Wykształcenie						
Podstawowe	31	15	27	14	14	277
Zasadnicze zawodowe	31	19	34	8	8	247
Średnie	27	17	50	1	5	338
Wyższe	25	13	61	0	2	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	27	11	60	0	2	64
Prac.umysł.niż.szczebła	29	17	50	0	4	71
Pracownicy fiz.- umysł.	27	13	40	7	13	95
Robotnicy wykwalifikowani	30	26	37	3	5	81
Robotnicy niewykwalifik.	23	22	45	6	5	39
Rolnicy	33	18	32	4	13	51
Pracujący na własny rach.	20	18	54	0	7	37
Bierni zawodowo						
Renciści	33	18	21	15	13	106
Emeryci	28	13	41	11	7	192
Uczniowie i studenci	24	21	44	6	4	71
Bezrobotni	32	17	38	6	8	113
Gospodynie domowe i inni	36	11	35	5	13	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	31	13	49	4	3	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	23	25	40	4	8	73
sekt. pryw. poza rolnict.	26	18	46	2	8	180
prywatnym gosp. rolnym	35	20	30	4	11	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	32	22	33	8	6	131
301-500	30	17	40	6	7	187
501-900	30	15	41	6	7	219
901-1200	24	18	51	4	3	78
Powyżej 1200 zł	27	12	57	2	2	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	30	18	34	8	10	267
Średnie	31	17	38	6	8	454
Dobre	25	14	50	5	6	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	14	18	41	15	12	56
Raz w tygodniu	27	16	41	7	9	490
1-2 razy w miesiącu	29	16	41	7	8	139
Kilka razy w roku	34	18	38	4	6	179
W ogóle nie uczestniczy	38	16	36	4	6	105
Poglądy polityczne						
Lewica	40	17	40	1	3	173
Centrum	34	21	40	2	3	285
Prawica	20	9	64	3	4	222
Trudno powiedzieć	25	18	22	17	19	288

Tabela 6. Stosunek do **Donalda Tuska**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	17	42	15	7	966
Płeć						
Mężczyźni	22	18	45	11	4	460
Kobiety	18	16	39	18	9	507
Wiek						
18-24 lat	15	19	39	20	6	146
25-34	28	18	39	10	5	174
35-44	20	23	42	9	6	163
45-54	17	17	43	14	8	195
55-64	15	9	54	12	10	113
65 lat i więcej	21	13	37	23	7	175
Miejsce zamieszkania						
Wieś	22	17	34	19	9	357
Miasto do 20 tys.	17	13	43	18	9	121
20-100 tys.	19	19	46	13	3	184
101-500 tys.	21	16	50	8	6	187
501 tys.i więcej mieszk.	16	18	47	13	6	117
Wykształcenie						
Podstawowe	23	11	27	30	9	277
Zasadnicze zawodowe	18	21	37	16	8	245
Średnie	20	18	52	5	5	338
Wyższe	14	20	61	1	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	12	22	61	2	3	64
Prac.umysł.niż.szczebła	21	23	52	1	3	71
Pracownicy fiz.- umysł.	22	20	36	12	10	95
Robotnicy wykwalifikowani	21	27	39	9	3	81
Robotnicy niewykwalifik.	24	11	39	25	0	39
Rolnicy	23	13	35	14	15	51
Pracujący na własny rach.	21	13	48	3	15	37
Bierni zawodowo						
Renciści	22	16	27	26	9	106
Emeryci	19	12	46	16	7	192
Uczniowie i studenci	17	16	47	16	4	71
Bezrobotni	18	15	38	23	6	112
Gospodynie domowe i inni	20	13	37	20	9	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	18	22	50	7	2	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	20	19	47	9	5	73
sekt. pryw. poza rolnict.	22	21	39	10	8	180
prywatnym gosp. rolnym	25	15	34	13	13	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	20	19	33	23	5	129
301-500	27	16	37	16	4	187
501-900	18	19	45	12	6	219
901-1200	20	19	51	8	2	78
Powyżej 1200 zł	11	17	61	4	7	73
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	16	31	21	8	265
Średnie	20	19	42	13	7	454
Dobre	14	14	54	12	7	248
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	17	16	41	17	9	56
Raz w tygodniu	18	15	43	16	8	490
1-2 razy w miesiącu	20	23	37	13	7	139
Kilka razy w roku	18	18	46	13	4	177
W ogóle nie uczestniczy	29	15	38	14	4	105
Poglady polityczne						
Lewica	22	21	48	7	2	173
Centrum	20	22	45	10	3	285
Prawica	16	10	61	9	4	222
Trudno powiedzieć	21	14	19	29	16	286